

Kazanç vergisi kanunu

(Resmî Ceride ile neşir ve ilân : 14/III/1926 - Sayı : 321)

No.
755

Verginin mevzuu ve müstesniyeti

BİRİNCİ MADDE — Türkiye Cümhuriyeti hududu dahilinde icrayı ticaret, sanat ve hırfet eden veya bu kanunda muharrer umur ve teşebbüsat ile iştigal eyleyen hakikî ve hükmî her şahıs işbu kanunda münderiç şerait dahilinde kazanç vergisine tâbidir.

İKİNCİ MADDE Atiyüzzikir hakikî ve hükmî eşhas kazanç vergisinden müstesnadırlar :

1 - Müellifler ve mütercimler, köy, gece ve ırac mektepleri muallimleri (Yalnız bu nevi iştigallerden dolayı);

2 - Mahsulâtı arziyelerini, her nerede olursa olsun dükkân açmaksızın satan bilûmum zürra ve bunların vesaiti istihsaliye ve naklieleri;

3 - Mahsulâtı saydiyelerini ikinci fıkra dairesinde satan avcılar ve balıkçılar (Madrabazları mükelleftir) ve vesaiti istihsaliye ve naklieleri;

4 - Kendi hayvanatını ve bunların mahsulât ve mamulâtını ikinci fıkra dairesinde satanlar ve vesaiti istihsaliye ve naklieleri;

5 - Ziraatte müstahdem rençberler, ecir olmayan balıkçı tayfaları, çobanlar ve hususî hanelerde umuru beytiye ile muvazzaf hizmetçiler;

6 - Bağcılar ve bahçıvanlar (Madrabazları mükelleftir);

7 - Dahili memlekette millî ve beynelmilel mahiyette küşat edilip azamî bir sene-den dun bir zamanı muvakkate munhasır olan meşherler, panayırlar ve bu mahalde eşya satanlar (Yalnız bu mahallerdeki satışlardan dolayı - tebaai ecnebiyenin bu haktan istifadesi mensup olduğu memleketle Türkiye arasında ve mütekabiliyet esası cari olmasına vabestedir);

8 - Ticarî mahiyette olmayan kooperatifler;

9 - İkametgâhları dahilinde amele istihdam etmeksizin tezgâh kurup mensucat dokuyanlar;

10 - Nüfusu beş binden dun olan mahallerde icrayı sanat eden kadın ebeler ve hastabakıcılar;

11 - Sinni on sekizden dun ve altmış beşten efüzün veya iki gözü ama veya meflûç veya el ve ayağının ikisinden veya birinden mahrum işçi ve müstahdemin ve seyyar satıcılar;

12 - Tekaüt ve eytam ve eramil maaşı ashabı (Bu gibiler yalnız maaş ve hayat pahahlığı zammı namile aldıkları mebalighden dolayı müstesnadırlar);

13 - Hususî mecanin hastaneleri, hususî verem sanatoryomları, hususî ilk tedrisat mektepleri, Devletçe menafii umumiye hâdim olduğuna karar verilen muhtelif cemiyetler;

14 - Kavanini mahsusa ile veya Devletle münakit mukavelelerine müsteniden temettü veya kazanç vergisinden istisnaiyeti kabul edilenler ;

15 - Maksadı ticareti haiz olmayan her nevi cemiyetler ile siyasî fırkaların dühuliye ve aidat ve tebrriatı;

16 - Beyneddüvel cari teamülâta ve hukuku düvel kavaidine tevfikân süfera ve mümessilini ecnebiye ve konsoloslarla maiyetlerinde çalışan ve tebaai mahalliyeden olmayan müstahdemîn (Muamelei mütekabile suretile ve bu sıfatlarından dolayı);

17 - Munhasıran Devlete ait müessesatve fabrikalar.

Birinci kısım

Beyanname itasına mecbur mükellefler ile bunlara ait verginin sureti tahakkuku

ÜÇÜNCÜ MADDE — Âtîde muharrer mükellefler kazançlarını beyanname ile ihbara mecburdurlar :

1 - Mevzuları ne olursa olsun envai kanunu ticarete muharrer bilûmum şirketler ile limitet şirketler ve bunların şubeleri;

2 - Merkezleri ecnebi memleketlerde kâin bilûmum şirketlerin Türkiyede çalışan şubeleri;

3 - Banka, siogrtâ, ikraz ve istikraz muamelâtı ve kambiyo ve nükut ve mücevherat ve toptan emtia alım ve satım ile iştigal edenler;

4 - Emtia ve eşya hıfzına mahsus depo ve antrepo işletenler;

5 - İdarehane sahibi komusyoneular, simsarlar, müteahhitler, mültezimler, eşya nakline tavassut eden emanetçiler;

6 - Vapur ve hacmi istiabı elli tonilâtodan fazla her nevi sefain işletenler, karada eşya ve eşhas nakline hâdim her nevi vesait işleten ticarethaneler ashabı;

7 - Tiyatro, sinema, dans ve konser vesair temaşa yerlerini ve kapalı veya açık eğlence ve yarış ve tenezzüh mahallerini ve oteller ve birahaneleri işletenler;

8 - Doktorlar, diş tabipleri, baytarlar, avukatlar, mühendisler, mimarlar, eczane sahipleri, kâtibi adiller ve emsali meziyati ilmiye ve sanatkâranelerile gerek haneleirnde, gerek muayenehane, yazıhane, idarehane küşat ederek kazanç temin eden serbest meslekler erbabı, gazete sahibi imtiyazları ve matbaacılar, hususî mekâtîp müessisleri, her nevi kulüpler namına müessisleri;

9 - İlânât, icar ve isticar ve alım ve satım, seyahat umuruna tavassut eden idarehaneler ashabı, han ve apartmanları toptan icar edip perakende suretile âhare icar edenler, her nevi hamam işletenler;

10 - Fıkaratı anifede münderiç olmayıp işgal ettikleri mebanii ticariyenin 14 haziran 1326 tarihli müsakkafat kanunu mucibince 1331/1915 senesinden evvel cari kiralara göre muhammen iradı gayrisafileri senevî kırk ve 1341/1925 senesinde cari kiralara nazaran muhammen iradı gayrisafileri senevî üç yüz lira olan sair bilcümle erbabı ticaret ve sanat ve hîrfet.

1302 tarihli emlâk nizamnamesinin cari mahallerde bu iradı gayrisafilerin tesbitinde 14 haziran 1326 tarihli kanuna tevfikî muamele olunur. Ancak umumhane işletenler işgal ettikleri binanın iradı gayrisafileri ne olursa olsun beyanname itasına mecbur değildirler.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Üçüncü maddede muharrer mükellefin; kazançlarına ait beyannameden maada umur ve teşebbüsâtını tedvir için istihdam eyledikleri daimî ve muvakkat her sınıf müdür, memurin, müstahdemîn ve amele ile kapitan, reis ve tayfa ve sairenin ve anonim şirketlerde meclisi idare reis ve azasının ve eshamlı komanditlerde meclis murakabe erkânının esami ve mahalli ikametleri ile, ücreti huzur, tahsisat, maaş, ücret, yevmiye, iâşe masarifi, hayat bahalılığı zammı, ikramiye, mükâfatı naktiye, hane icarı ve sair nakit ile kabili temsil me-

nafii maddiyelerini mübeyyin ayrıca bir beyanname itasına mecburdurlar. Vergiye gayritâbi siyasî fırkalarla cemiyetler dahi müstahdemini hakkında aynı tarzda beyanname itasile mükelleftir. Muhtelif şubeleri olan ticarî ve sınaî müessesat ile siyasî fırka ve cemiyetlerde bu beyanname her şube için bulunduğu mahalle ita edilir. Müessesatı ticariye ve sınaiyenin teşkilâtı idaresine göre bir merkezden itası dahi tecviz olunabilir.

İşbu maddede muharrer müstahdeminde senei maliye zarfında vukubulan tebeddülât nihayet bir ay içinde başkaca ihbar edilmek mecburidir.

BEŞİNCİ MADDE — Devlet, vilâyet, nahiye, belediye bütçelerinden maaş ve ücret alan memurin ve müstahdemin ileticarî mahiyette idare olunan müessesatı resmiyede meclisi idare reis ve azası veya müdür, memur, sanatkâr ve işçi sıfatile çalışanlar hakkında beyanname verilmez.

1 - Beyannamelerin zaman ve sureti tanzimi

ALTINCI MADDE — Beyannameler senei maliyenin birinci ayı zarfında mükellefin mensup olduğu mahal maliye tahakkuk idaresine makbuz mukabilinde ita olunur. İadeli taahhütlü olarak posta ileirsalleri dahi caizdir. Bu takdirde postanenin tesellüm tarihi tahakkuk idaresine teslim itibar olunur. Senei ticariyelerini takvim senesine tevafuk etmeyen mükellefin işbu kanunun ilk senei tatbikiyesinde beyannamelerini senei ticariyelerinin hitamını takib eden iki ay zarfında itaya ve andan sonraki muamelâtını takvim senesine ircaa mecburdur.

YEDİNCİ MADDE — Beyanname itasını müstelzim umurdan birine yeni teşebbüs eden hakikî ve hükmî eşhas ancak ertesi senei maliyeden itibaren ve bu umum ile müteveggil iken senei maliye içinde terk veya âhare devri umur edenler tarihi terk ve devirden itibaren on beş gün zarfında senei kâmileden noksan müddete ait muamelelerinin neticesini birbeyanname ile ihbara ve vefat edenlerin beyannamesini dahi vereseşi bir ay zarfında tanzim ve itaya mecburdurlar.

SEKİZİNCİ MADDE — Aynı mükellef bir bina veya mahal dahilindeki muhtelif teşebbüsâtından mütevellit kazançları için yalnız bir ve muhtelif mebanide yekdiğerinden müstakil teşebbüsâtından ve bir veya muhtelif şehirlerdeki muhtelif şubelerinden dolayı ayrı ayrı beyanname tanzim ve mahalleri tahakkuk idarelerine tevdi mecburdur. Ancak şubelerinin hesabâtı seneviye ve bilâncolarını bir merkezde cemedan teşebbüsât erbabı yalnız bir beyanname tanzimi ile bunu muamelâtı umumiyelerinin temerküz ettirildiği mahallin tahakkuk idaresine ita edebilirler. Bu takdirde işbu şubeler miadında beyanname makamına kaim olmak üzere beyannamelerinin merkez idarelerinin bulunduğu mahallin tahakkuk idaresine umum müessese namına ita edeceğine ihbar ile mükelleftirler.

DOKUZUNCU MADDE — İtaya mecbur oldukları beyannameleri miadında vermeyen mükelleflerden yirmi ikinci madde mucibince tebeyyün ve terettüp edecek vergi iki ve tekerrürü halinde dört ve üçüncü defasında yine tekerrürü halinde beş kat olarak tahsil olunur. Ancak üçüncü defasındaki temerrüdüne nazaran Maliye vekâletince verginin beş kat tahsili yerine ticaretgâhın altı ay müddetle ve bilâ hüküm seddi de caizdir. Müstahdemine ait beyannamelerin verilmemesinden mütevellit zamlar asıl mükelleflere hakkı rücuu haiz olmamak şartile, istihdam edenlere raci olur. Ancak bu gibi ahvalde set kararı tatbik olunmaz.

Üçüncü maddenin onuncu fıkrasında muharrer mükelleflere, beyannameye tâbi oldukları, tahakkuk idarelerince senei maliyenin hulûlünden akdem ihbar edilmek

şart olup aksi halde bu kısım mükellefler hakkında beyannamelerini miadında vermediklerinden dolayı işbu madde ahkâmı cari değildir.

ONUNCU MADDE — Beyanname mükellefin isim ve mahalli ikametini, nevi iş-tigalini, gayri safi kazançları yekûnu ile bu kazançtan mevaddı atiyede tenzil olu-nacağı gösterilen mebalîği muhtevi bulunur ve bu iki yekûn arasındaki fark ver-ginin matrahını teşkil eder.

ON BİRİNCİ MADDE — Üçüncü maddede mezkûr mükellefinden kanunen de-fatiri ticariye tutmak ve bilânço tanzim etmekle mükellef olanlarla kâtibi adiller, mektepler ve gazete idarehaneleri beyannamelerine ayrıca senelik bilânçolarını ve kâr ve zarar hesaplarının müfredatlı bir cetvelini raptetmeğe mecburdurlar.

ON İKİNCİ MADDE — Bilânçonun matlup kısmında mükellefin emvali mev-cude ve demirbaş eşyası kıymeti ile kasasında ve bankalardaki mevcudat ve mevdu-atı ve muhtelif medyunlardaki matlubatı, zimmet kısmında sermayesile ihtiyat ak-çeleri, muhtelif dayinlere olan zimematı irae olunur ve aradaki fark kâr ve zarar hesabının kâr ve zarar sütunları yekûnu beyindeki farka müsavi olur. Bilânço-nun matlubat ve mevcudat kısmı fazla ise mükellefin senei ticariyesi kâr ile ve dü-yunat kısmı fazla ise zarar ile hitam bulduğuna hükmolunur.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Kâr ve zarar hesabının müfredatlı cetvelinde kâr sü-tunu mükellefin defatiri ticariyesinde kârla kapanan hesapların her birinden hâsıl olan gayrisafi kazançları alelmüfredat ihtiva edecek ve zarar sütunu mezkûr defatir-de zararla kapanan hesabattan mütevellit zarar ile müessesenin işletme masarifi, ücret, maaşat ve teferruatı ile icarat, muhabere, ilânat, tamirat, sigorta, her nevi düyun faizi ve işbu kanun mucibince alınacak vergi haricinde mükellefe müessesesi namına tarholunan bilcümle rûsum ve tekâlifi ve sair masarifi umumiyeyi muhtevi bulunacak ve iki sütun yekûnu beyindeki fark mükellefin safi kâr veya zararını teşkil eyleyecektir. Bu fark bilânço hesabında gösterilen kâr veya zarara beheme-hal müsavi olmak lâzımdır (İşgal edilen mebani mükellefin mali zatisi ise icarı ka-dar masraf dahili hesap olacağından bunlara ait emlâk veya müsakkafat vergisi ilâve edilemez).

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Mükellef kâr ve zarar hesabının tanziminde hu-susatı atiyeye riayete mecburdur :

1 - Zarar hesabına kendi şahsı için ücret, maaş veya aidat geçiremeyeceği gibi masarifi beytiyesini de ithal edemez. Yalnız şirketlerde şürekâdan biri vazettiği sermayeden başka şirkette diğer bir vazife de ifa ettiği ve bu hizmetine mukabil kendisine bir maaş, ücret veya aidat itası mukarrer bulunduğu halde bunlar masa-rifi umumiyeye ithalen zarar hesabına kaydolunabilir. Şu kadar ki bu gibilerin aldıkları mebalîğ müstahdemın beyannamesine ithal olunmak lâzımdır.

2 - Zarar hesabına geçirilmesi iktiza eden aşınma payı «Amortisman» her ne suretle olursa olsun vesaiti snaiye ve ticariye kıymetinin yüzde onunu tccavüz ede-mez.

Eshamlı şirketlerde şirkete ait vesaiti snaiye ve ticariye ile emvali gayrimen-kulenin aşınma payı « Amortisman » masarifi için Hükûmetçe musaddak nizam-namei dahililerinde kabul olunan haddi muayyen muteberdir. Ancak emvali gay-rimenkule için aşınma payı dahili hesap edildiği takdirde ayrıca icare nazarı iti-bara alınmayıp bu emval üzerine matruh vergiler masarifi umumiyeye meyanna it-hal olunur.

3 - Şirketlerden maada mükellefler tarafından hasıllattan tefrik olunan ihtiyat akçeleri muteber değildir. Nizamnamei dahilileri Hükûmetçe musaddak olan şirketler nizamnamelerinde muayyen had dahilinde hasılatlarından ihtiyat akçesi tefrik ve düyunat kısmına ithal edebilir. Sair şirketlerin tefrik edecekleri ihtiyat akçeleri de senevî yüzde beşten fazla olmamak ve mecmu sermayelerin yüzde yirmi beşini tecaviüz etmemek şartile kabul olunur.

Şirketlerden maada mükelleflerin ihtiyat akçesi namile hasıllattan tefrik edecekleri mebalîğ ile şirketlerin işbu fıkra ile salâhiyettar oldukları miktarlardan fazla hasıllattan ifraz edecekleri ihtiyat akçeleri kârdan madut ve vergiye tâbidir.

Kezalik şirketlerin salâhiyetleri dahilinde tefrik ettikleri ihtiyat akçeleri her ne suretle olursa olsun hissedarana tevzi olunur veyahut şirketin tasfiyesi icra edilirse vergi alınır. Kanunun neşrine kadar müterakim ihtiyat akçeleri kazanç vergisine tâbi olmadıkları gibi kazanç vergisi verilerek ihtiyat akçesi kısmına naklolanmış mebalîğden müteakip senelerde artık vergi alınmaz.

4 - Nizamnamei dahilileri Hükûmetçe musaddak şirketlerin müessisler, meclisi idare heyeti ve memurin namına nizamnameleri mucibince tefrik edecekleri hisseler hasıllattan tenzil olunursa da bu misillû müessesat dördüncü madde mucibince verecekleri müstahdemın beyannamelerinde her şahsa isabet eden miktarları derce mecburdurlar.

Sair şirketlerin bu suretle akçe ifraz etmeleri muteber olmayıp indettetik tefrik olunduğu sabit mebalîğ hasılatı safiyeleri hesabına iade olunur.

5 - İmtiyazlı anonim şirketlerde tesisatın hitamı müddeti imtiyazda bilâ bedel Devlete veya Devletçe tensip olunan bir teşekkülü idariye intikali icabatı imtiyaziyeden bulunduğu ve mukavele veya nizamnamesinde sermayenin itfası için senevî bir meblâğı muayyen ifrazı sarahaten tayin edilmiş olduğu takdirde bu kayıt muteberdir.

ON BEŞİNCİ MADDE — Üçüncü maddenin sekiz numaralı fıkrasında muharrer serbest meslekler erbabının gayrisafi kazançları ifa ettikleri hizmetleri mukabilinde ahzyledikleri mebalîğden ibaret ve masarifi umumiyesi müstahdemine verdikleri maaşat ve ücurat ile icrayı sanat eyledikleri mahalle raci icareyi; tenvir ve teshin ve muhabere ve ilân masarifi ile sanatlarına muktazi eşyanın harik sigorta masrafını ve sanatlarının icabatından olan sair masarifi zaruriyeyi muhtevi bulunur ve mebalîği mehuze ile masarifi umumiye yekûnları beynindeki fark safi kazançlarını teşkil eder. Bu sınıf mükellefinin başkaca bilânço ve kâr ve zarar hesabı ita etmeleri mecburî değildir.

ON ALTINCI MADDE — Beyannamelerde münderic malûmat ile merbutatının tebyini sıhhati için mükellefin kanunen tutmağa mecbur olduğu defatiri kâtibi adle tasdik ettirmeğe ve türkçe tutmağa ve bunlara geçirilecek kuyuda müteferri vesaiki müteallik olduğu senei maliyeden itibaren üç sene müddet hüsnü halde muhafaza etmeğe ve her talep vukuunda kazanç vergisini tahakkuk ettirmekle mükellef olanlara ibraz mecburdur.

Beyanname verdiği halde defter ibraz etmeyen veya defter tutmayan veya arınan vesaiki ibrazdan imtina eden mükellefinin kazançları resen tebyyün ettirilir ve tahakkuk edecek vergileri yüzde yirmi nisbetinde tezyit olunur ve bu yüzde yirmi, müstahdemın beyannamelerine taallûk ettiği takdirde kendilerine hakkı rücuu haiz olmamak şartile istihdam edenlere ait olur.

2 - *Beyannamelerde muharrer kazançların sureti tedkik ve verginin sureti tahakkuku*

ON YEDİNCİ MADDE — Maliye tahakkuk idareleri nihayet her senei malienin ikinci ayının iptidasından itibaren bir hafta zarfında beyanname vermekle mükellef iken vermeyenlerin esamisini vemüteakiben verilen beyannamelerin sıh-satini tebeyyün ettirmeğe mecburdur.

Beyannamelerde münderiç kazançlar indettedkik noksan görülmedikçe vergiye esas olarak kabul edilir.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Beyannamelerin esnayi tetkikinde tahakkuk memuru mükellefinden hususatı âtiyeyi talebe salâhiyettardır :

1 - Verginin tayinine medar olacak her türlü hesabın bizzat veya âdi bir mektupla tevkil edeceği bir zat marifetileiraesini (İşbu mektuba mevzu imza mükellefin beynettüccar maruf imzası olmakşarttır);

2 - Devairi resmiyeden malûmat ve vesaiiki muktaziyenin ita ve irsalini;

3 - Vazifesini teshile hâdim olacak malûmatı ita edebilecek eşhastan malûmatı lâzime ahzini;

4 - Bankalardan, borsalardan, şirketlerden, borsa erkânından ve sureti umumi-yede her nevi kazanç erbabının mensup olduğu teşekkülü içtimaiden vazifesinin istilzam ettiği malûmatın istihsalini.

Tahakkuk memurları usulen davet edilecek alâkadaran huzurunda gerek yalnız ve gerek diğer memurlar ve mütehassıslar refakatile ehli hibre tarafından icrasına lüzum görülecek her türlü tetkikatı yapabilirler. Bu salâhiyetleri tahakkuk tet-tiş memurlarile maliye müfettişleri dahi haizdir. Mükellef tahriren tebliğ tarihinden itibaren on beş gün zarfında sorulan şeylere cevap vermeğe mecburdur. Meş-ru ve makbul sebepler ilcasile bu müddet zarfında vaki olan istifsara cevap itası mümkün olmadığı takdirde yine bu müddet zarfında keyfiyeti bildirmek şartile işin icabatına göre azamî bir aylık bir mehil tayin olunur. Cevap vermeyenlerin beyannameleri keenlemyekün addolunarak kazançları resen takdir ve vergileri yüz-de elli nisbetinde tezyit olunur. İki sene zarfında tekerrür vukuunda başkaca on liradan yüz liraya kadar cezayi nakti ilemücazatlandırılır. Defatir ve vesaiik ti-carethaneler haricine çıkarılamaz.

ON DOKUZUNCU MADDE — Maddei sabıkaya tevfikan yapılan tetkikatın neticesi kazancın beyannamede muharrer miktardan azamî yüzde on veya bin lira fazla olduğunu meydana çıkardığı takdirde işbu fazla nazarı itibare alınmaz. Yüz-de onu veya bin lirayı mütecaviz bulunduğu surette keyfiyet tahriren mükellefe tebliğ ve tarihi tebliğden itibaren on beş gün zarfında buna dair olan itirazını tah-riren veya şifahen beyan etmesi ihtar olunur.

YİRMİNCİ MADDE — Mükellef cevap vermez veya cevabı kanaatbahş görül-mez ve verdiği hilâfı hakikat cevaplarlavergiden kısmen kurtulmak gayesini ta-kip ettiği tezahür eyleser aradaki farkın istilzam eylediği vergi iki kat olarak ta-hakkuk ettirilir. Mükellefin cevabı ahkâmı kanuniyeye hakkile ademi nüfuzdan ileri gelip vergiyi tenkis ettirmek gibi birsuuniyete matuf görülemediği takdirde farkı mezbur zamsız tahakkukata ilâve edilir.

YİRMİ BİRİNCİ MADDE — Mükellef beyannaemsinin fevkinde takdir edi-en kazanca göre tahakkuk ettirilip kendisine tebliğ olunan vergiye ademi kanaat-e mafevk derecata müracaat eylediği takdirde memurini tahakkukiye fazla kazanç akdirini istilzam eden delâili iraeve mecburdur.

YİRMİ İKİNCİ MADDE — Beyannamenin miadında verilmemesinden veya verilen beyannamede hasılâtı gayrisafiye olarak irae edilip safisini tespiti medar olacak kuyut ve defatir ibraz edilememesinden veyahut kazanç safi olarak irae edilip gayrisafisini tesbite medar olacak kuyut ve defatir ibraz edilememesinden naşı safi kazancın kanaatbahş bir suretteizharı kabil olamadığı takdirde mükellefin safi kazancı resen tahkikatı hariciye ve idariye ile bulunacak emsiline kıyasen tebeyyün ettirilir ve emsali tedarik olunamayan ahvalde takdir cihetine gidilir. Tahakkuk idareleri delâili takdiriye mükellefe iblâğa mecburdur.

Tahakkuk memurları bu gibi ahvalde mükellefin hesabatını mahallen tetkika mecbur olmayıp faide mülâhaza ettiklerihalde izahat talep edebilirler.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Memurin ve müstahdemin hakkında verilen beyannamelerin sıhhati buna dair kuyudun tedkiki suretile tebeyyün ettirilir. Neticai tetkikat hukuku Hazinenin ziyamı müeddi olacak mektumatın vukuunu ispat eylediği takdirde ketmedilen miktaraait vergi birinci defasında beş misil olarak tahakkuk ettirilir ve iki sene zarfında tekerrür vukuu halinde beş misilden başka on liradan yüz liraya kadar cezayi naktî alınır. Bu suretle verginin aslı haricinde kalan dört misil ile cezayi nakdi, müstahdemine hakkı rücuu olmamak şartile, istihdam edenlere raci olur.

3 - Verginin nisbeti

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Mevaddı sabıka ahkâmına tevfikân ve dördüncü ve beşinci maddelerde muharrer memurin ve müstahdeminden maadası için ita ve tetkik olunan veya resen tebeyyün ettirilen kazançların :

		Yüzde altı
3 000 liraya kadar olan kısmından		» yedi
3 001 liradan 5 000 liraya kadar olan kısma (5 000 dahil)		» sekiz
5 001 » 6 000 » » » » (6 000 »)		» dokuz
6 001 » 8 000 » » » » (8 000 »)		» on
8 001 » 10 000 » » » » (10 000 »)		» on bir
10 001 » 20 000 » » » » (20 000 »)		» on ıkı
20 001 » 30 000 » » » » (30 000 »)		» on üç
30 001 » 50 000 » » » » (50 000 »)		» on dört
50 001 » fazlasına yüzde on dört nisbetinde müterakki vergi tarholunur.		

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — Devlet, vilâyat, belediye veznelerinden hidematı fikriye veya bedeniye mukabili mukannen, gayri mukannen tahsisat, maaş, ücret, yevmiye alanlardan ita miktarları üzerinden yüzde üç ve Devlete veya efrada ait bilûmum müessesatı ticariye ve sınıyede çalışanlardan şehri aldıkları meblâğ yekûnu yüz liraya kadar olanlardan % 4 ve 100 liradan fazla olanlardan fazlası için % 5 kazanç vergisi alınır.

YİRMİ ALTINCI MADDE — Eshamlı şirketlerde vergi nisbeti safi kârın heyeti mecmuasına tâbi olmayıp nizamnameleri mucibince badettevzi her hissedara isabet eden miktar üzerinden vergi tarh ve istifa olunur.

İkinci kısım

Beyannameye tâbi olmayanlar ve bunlara ait verginin sureti tahakkuku

YİRMİ YEDİNCİ MADDE — Bir bina dahilinde icrayi ticaret ve sanat edip üçüncü madde mucibince beyanname itasına mecbur olmayan erbabı ticaret ve sanayi ticaretgâhları için ödedikleri senevi icarei hakikiyeye göre vergiye tâbi

tutulur. İcarei hakikiye kâtibi adilden ve bulunmayan mahallerde makamına kaim olanlar tarafından musaddak icar mukavelenamelerinde muayyen bedeli icardır. Musaddak mukavele ibraz edilemeyen veya mukavelede muayyen miktarın hakikati hale mübâyeneti aşikâr olan ahvalde bu bedel civardaki emsaline nazaran ve indelicap muhallef ehli hibrenin malûmatına müracaat suretile tahakkuk memurları tarafından tayin ve tevsik olunur. İcarei hakikiye her halde müsakkafat kanununun cari olduğu mahallerde 1331/1915 senesinden evvelki kiralara göre muhammen iradı gayrisafilerin yedi mislinden ve 1341/1925 senesinde cari kiralara göre muhammen iradı gayrisafilerin bir mislinden düm olamaz. Emlâk nizamnamesi cari olan mahallerde işbu iradı gayrisafiler 14 haziran 1326 tarihli kanuna tevfikân tayin olunur.

YIRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Maddei sabıka mucibince mükellef tutulanlardan :

1 - Her nevi vesaiti nakliye ikamesine mahsus kayıkhaneye, ahır, arabalık , garaj ve emsalini işletenlerle, hizmetçi ve amele tedarik eden idareler ashabı, çanak, çömlek satıcılarla satılık ekmek çıkarmayıp munhasıran pişiricilikle müştakil fırıncılar tebeyyün eden icarei hakikiyelerinin yüzde yirmisi;

2 - Her nevi tamirci, tenekeci, aşçı, kahveci, çilingir, doğramacı, berber gibi küçük sanat ve hîrfet erbabı icarei hakikiyelerinin yüzde yirmi beşi;

3 - Bakkal, kasap, sebzeçi, meyveçi, kömürçü gibi emtia satan küçük erbabı ticaret ve pansiyonlar icarei hakikiyelerinin yüzde otuzu;

4 - Umumhane işletenler icarei hakikiyelerinin yüzde yetmiş beşi nisbetinde vergiye tâbi tutulurlar.

Bu madde mucibince vergiye tâbi olupta nevi ve nisbeti tasrih olunmayanlar mümasili ticaret, sanat ve hîrfete kıyasen vergi ile teklif edilir.

YIRMİ DOKUZUNCU MADDE — Maddei sabıkada muharrer mükellefler kânunusani nihayetine değin mensup oldukları tahakkuk idarelerine tahriren bil-müracaâ senei atıye için beyanname itası suretile vergiye tebâiyet arzusunda bulduklarını beyan edebilirler. Bu takdirde bu misillü erbabı ticaret ve sanat hakkında bir gûna vergi tarhedilmeksizin emsallerinin beyanname itası zamanına intizar olunur ve miadında beyannamesini vermeyenler hakkında birinci kısımda münderiç ahkâma tevfiği muamele edilir. Bir kere beyanname ita edenler bir daha bu usule tebâiyetten feragat edemezler.

OTUZUNCU MADDE — Yirmi yedinci maddede muharrer mükellefinden senei maliye içinde terk ve devri ticaret edenler vukuu hali bir mah zarfında tahakkuk idaresine ihbar ve geçmiş senei maliye için mütehakkak vergilerini defaten tediye eyledikleri takdirde senei maliye iptidasından terki ticaret ve sanat tarihine kadar geçen müddet için kendilerine başkaca vergi tahakkuk ettirilmez. Vefat halinde verese tarafından vaki olacak ihbar ve tediye üzerine aynı hüküm tatbik olunur.

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Yazıhane veya idarehane sahibi olmaksızın karada ve denizde, nehir ve göllerde her nevi vesaiti nakliye ve cerriye işletenler istimal ettikleri merakibi bahriye ve vesaiti berriyei nakliyenin nevine ve hacmi istıabı tonilâtosuna veya beygir kuvvetine ve sahai nakliyat ve faaliyetine yani denizlerde :

A - Bir liman dahilinde,

B - Bir limanın muhtelif iskeleleri arasında,

C - Muhtelif limanlar arasında ve karada,

A - Bir şehir veya kasabanın hududu belediyesi dahilinde,

B - Vilâyet hududu dahilinde,

C - Muhtelif vilâyetler hududu arasında.

İcrayi faaliyet etmelerine ve omnibüs, otobüs ve otomobillerde istiap edebildiği eşhas adedine ve adi arabalardan binek veya yük, tek veya çift hayvanlı olmasına ve hayvanların nevine ve hayvan ile yapılan nakliyatta bunların nevi ve adedine ve senenin muhtelif mevasimindeki müddet ve derece faaliyetlerine göre mahalleri liman veya belediye idarelerince takdir olunacak vasatî bir günlük gayrisafi kazancın maktuan on misli nisbetinde kazanç vergisi tarholunur. Elyevm merakibi bahriyeden alınmakta olan şehriye resmi ile yüz tonaya kadar olan merakibin müruriye resimleri mülğadır.

OTUZ İKİNCİ MADDE — Maddei sabıkada muharrer vesait ecirler marifetile işlediği surette işbu ecirlere mesleklerine taallûk eden yüksek mekteplerden diplomalı veya diplomasız olmalarına ve diplomalılarda her şeye ihtisasa ayrı ayrı ve diplomasızlar, seyyanen :

- 1 - İş başı,
- 2 - Usta işçi,
- 3 - Adi işçi,

Olmak ve mükellefinin bu sınıflardan birine ithali tahakkuk idarelerinin takdirine terkedilmek suretile mahallî liman idaresi ve belediye meclislerinden veya encümeni emanetten bittahkik tesbit olunacak bir günlük kazancın maktuan on misli kazanç vergisi tarholunur. Ecirler mal sahiplerine tarholunan vergiden ziyedi buldukları vesaitle beraber mesul olurlar.

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Memerrinas olan mahallerde ve limanlarda ve pazar yerlerinde seyyar halinde icrayi faaliyet eden her nevi sanatkârlar, simsarlar, tellâllar, kabzımallar, satıcılar derece ehliyetlerine göre tahakkuk idarelerince takdir edilmek suretile diplomasızlar sunufundan birine ithal ve bunlar hakkında maddei sabıka veçhile takdir olunan bir günlük kazancın maktuan on misli nisbetinde vergi ile mükellef tutulurlar.

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Gerek kendi hanelerinde, gerek beyanname itasına mecbur olmayanların dükkân, mağaza, imalâthane, fabrikasında veya vesaiti nakliyei berriye ve bahriyesinde her nevi inşaat ve imalâtta maktu, şehri veya yevmî ücret mukabilinde ve daimî veya muvakkat surette serbestçe iş deruhte eden her nevi sınıftan sanatkârlar ve işçiler derece ehliyetlerine göre tahakkuk idarelerince takdir edilmek suretile otuz birinci maddede muharrer diplomasızlar sunufundan birine ithal ve mezkûr sınıflar için takdir olunan bir günlük kazancın beş misli nisbetinde vergi ile teklif edilir.

OTUZ BEŞİNCİ MADDE — Tarh muamelesi miadında icra ve mükellefine tebliğ edilmek için her mahallin liman ve belediye idarelerince berveçhi balâ zikir ve tasrih olunan envai vesait ve sunufu mükellefiyete göre bittahkik tesbiti muktazi bir günlük kazançlar nihayet senei maliyeye takaddüm eden sene kânunusani gâyesinde intaç ve mahallerin en büyük mal memuruna iblâğ edilmek mecburidir. Liman dairesi veya belediyesi bulunmayan kasabalarda bu kazançlar en yakın liman ve kasaba belediye idarelerince tesbit olunan mekadirin aynıdır. Muayyen müddet zarfında bir günlük kazanç miktarları tesbit ve tebliğ edilmeyen yerlerde maliye tahakkuk memurları resen bu mekadiri tayin ederler. Ancak bu takdirde mükellefler liman veya belediye dairelerinde itiraz hakkını haiz olurlar.

OTUZ ALTINCI MADDE — Her senei maliye için ona takaddüm eden sene subatı iptidasından itibaren bir ay zarfında ikmal edilmek üzere tahakkuk ida-

releri dairei memuriyetleri dahilinde bu kısma ait kazanç vergisi mükellefinin umumî yoklamasını icraya ve mukim olarak icrayı ticaret ve sanat edenlerin işgal eyledikleri mebanii ticariyenin mezkûr seneye ait icarei hakikiyesini yirmi yedinci maddeye tevfikân tebcyyün ettirmeğe mecburdur. Seyyar erbabı ticaret ve sanat ve hırfetin muamelei tahkikiyeleri icabında mahalleri liman veya belediye idarelerinde alınacak malûmat ile tevsik olunur.

Tahakkuk idareleri mart gayesine değin muamelâtı tarhiyeye nihayet vermeğe mecburdur.

Ahkâmı müstereke

1 - Ruhsat veya unvan tezkeresi

OTUZ YEDİNCİ MADDE — İşbu kanun mucibince memurin ve müstahdeminden maada bilûmum kazanç vergisine tâbi olan hakikî ve hükmi her şahıs ister birinci ister ikinci kısma dahil bulunsun bir ruhsat veya unvan tezkeresi almağa mecbur ve bunlar için tezkeresiz icrayı ticaret ve sanat memnudur. Sene içinde icrayı ticaret ve sanata başlayan bu misillü mükellefin dahi tarihi mübaşeretlerinden itibaren bir mah zarfında teşebbüslerini mensup oldukları mahal maliye idarelerine tahriren ihbar ile ruhsat veya unvan tezkeresi istihsaline mecburdurlar. İşbu tezkereler her sene tecdit olunur ve hükmi bir senei maliye için muteberdir. Bunlar haricindeki mükellefin ruhsat veya unvan tezkeresine tâbi değillerdir.

OTUZ SEKİZİNCİ MADDE — Ruhsat veya unvan tezkereleri :

- 1 - Amele için yirmi beş kuruş,
- 2 - Seyyar satıcılar ve seyyar erbabı sanat ve hırfet için yarım lira,
- 3 - Beyannameye tâbi olmayan ve ticaretgâhı veya imalâthanesi bulunanlar için bir lira,
- 4 - Beyannameye tâbi olan serbest meslek ashabı için iki lira;
- 5 - Beyannameye tâbi olan ticaretgâh ve imalâthane sahipleri için beş lira harca tâbidir.

OTUZ DOKUZUNCU MADDE — Ruhsat veya unvan tezkeresi senei maliyenin ikinci ve sene içinde işe başlayanlardan mübaşeretlerinin ikinci ayı iptidasına kadar ahz ve resmi tesviye edilmiş bulunmak şarttır.

2 - Tebliğat ve itirazat

KIRKINCI MADDE — Birinci kısma dahil mükellefine tarholnan vergiler nihayet haziran gayesinde ve ikinci kısma dahil mükellefine tarhedilen vergiler senei maliyeye takaddüm eden sene martı gayesinde vergi memurları tarafından bahırbname mükellefinine tebliğ olunur ve mükellef memurin ve müstahdeminden ise kendisini istihdam edenlere ve ihbarnamelerin bir sureti vergi memurları tarafından mahallin en büyük mal memuruna tebliğ edilmek mecburidir.

KIRK BİRİNCİ MADDE — Mükellefe vaki olacak her türlü tebliğat ve mükelleften vuku bulacak her gûna itirazat daima mükellefin mensup olduğu mahal mal memurları veya tahakkuk idaresi marifetile icra edilir.

KIRK İKİNCİ MADDE — Mükellefin ve müstahdemnin namına bunlara ait beyannameleri verenler ile memurini maliyenin, ihbarnamenin tebliği tarihinden itibaren resmî tatil günleri hariç olmak üzere otuz gün zarfında matruh vergiye bilirtiriz tetkik talebinde bulunmağa hakkı vardır. İtiraznameler pulsuz makbuz mukabilinde ita olunur. İadeli taahhütlü olarak posta ile de irsalleri caizdir. Bu takdirde postanenin tesellüm tarihi tahakkuk idaresine teslim tarihi itibar olunur,

KIRK ÜÇÜNCÜ MADDE — İtiraznamelerde nukatı itiraziye vazihan ve sarihan derecolunur. Mükellef itirazı iptidaî üzerine karar lâhik olmazdan ikinci ve üçüncü bir varakai itiraziye ita edebilir. Ancak karar tarihinden muahharan verildiği teslim tarihile sabit olan bu gibi itirazat mesmu olmaz. Karara takaddümen verilen bu misillü itirazatı müteahhireyi ret ve cerhetmeksizin mutarız aleyhine verilen tetkiki itirazat komisyonu kararları da temyiz vukuunda nakzolunur.

KIRK DÖRDÜNCÜ MADDE — Tahakkuk idareleri vürut eden itiraznameleri ve merbutatını tarih sırasile ve indelicap ilâvei mütalea ile beraber ve bu halde mütaleasının bir suretini azamî beş gün zarfında mutarıza tebliğ şartile bir zarf derununda ve mühürlü olarak mahallin en büyük mülkiye memuruna makbuz mukabilinde irsal ve itiraznameler üzerine ilâve eyledikleri mütalealarının suretini de doğrudan doğruya ve azamî beş gün zarfında mutarızlara tebliğ eylerler.

KIRK BEŞİNCİ MADDE — Her kaza ve vilâyet merkezinde en büyük mülkiye memurunun veya anın intihap edeceği bir zatin riyaseti altında mahallin en büyük mal memuru ile ticaret odasınınca ve bulunmayan mahallerde belediyelerce mükellefinin nevi işgalâtile alâkadar ve hesaba âşına olmak üzere gösterilen erbabı ticaret ve sanayiden bir zatten mürekkep üç kişilik bir tetkiki itirazat komisyonu teşkil olunur. Ticaret odaları ve ticaret odası bulunmayan mahallerde belediyeler sene iptidasında tetkiki itirazat komisyonları için o mahaldeki nevi işgalâtâ göre hesaba âşına birer zati ihtiva etmek üzere lüzumu kadar zevat intihap ve esamisini maliye dairelerine işar ederler. Tetkiki itirazat komisyonu birinci kısım mükelleflere ait itirazatın tetkiki için temmuzun yirmisinde ve ikinci kısım mükellefine ait itirazatın tetkiki için nisanın yirmisinde vazifeye mübaşeretle evrakı itiraziye tetkik eyer Tetkik komisyonlarının adedi icabatı mahalliye göre tezyit olunabilir Bu takdirde en büyük mülkiye ve maliye memurları diğer komisyonlarda tensip edecekleri zevat ile temsil olunur Bu komisyonlar reis ve azasına icrayı vazife eyledikleri eyyam için her mahallin icabatile mütenasip olarak Maliye vekâletince tensip olunacak miktarda ücreti huzur ita olunur

KIRK ALTINCI MADDE — Tetkiki itirazat komisyonu tetkikatını evrak ve vesaiki merbutaya ve muterizin vereceği izahata nazaran icra ve lüzum gördüğü surette azasından tayin eyleyeceği naibin nezaret ve mesuliyeti altında mahallen muhallef ehli hibre marifetile birinci kısım mükelleflerde kuyut ve defatiri ticariyeye müracaat suretile veya sair münasip göreceği şekilde ve indelhace mükellefi ve sair icap edenleri celp ve istima ederek; ikinci kısım mükelleflerde mahallen takdiri icar suretile veya enva ve vesait ile ve mükellefin için takdir olunan kazançları tevsikan tahkikat icra ve esbabı mucibeye istinat ettirerek intaç eder. Yirmi ikinci madde mucibince kazancı emsaline tevfikân tebeyyün ettirilen mükellefin, beyannameye mütedair olarak tahakkuk idaresine karşı ifasına mecbur olduğu hususatı icradan imtinama binaen emsaline kıyasen vergiye tâbi tutulduğuna tetkiki itirazat komisyonunca kanaat hâsıl olduğu takdirde artık tetkikatı hesabiye icrasına mahal olmayıp itiraz vukuunda yalnız emsal ittihaz olunan diğer her hangi bir mükellefin hal ve vaziyet ve muamelâtça mütearrız ile mümaselet arzedip etmediği tahkik ve ledelicap daha müşabih bir emsal irae ve tayini ile iktifa olunur.

Emsal var iken takdir cihetine gidilmesi veya takdirde hata vukuuna kanaat husulü halinde dahi tetkiki itirazat komisyonu emsal tayin ve takdir hatasını tasbih edebilir. İndettetik ihtiyar olunan masarif haksız çıkan tarafa ait olmak üzere berveçhi peşin ciheti maliyeden tesviye olunur. Tetkik için ittihaz olunan kararın verginin tenzil veya tezyidine taallûk eden kısmı hulâsatan ayrıca ihbar-

nameyede dercedilmek ve mukarrarat ittihaz edildikçe mükellefine berayi tebliğ taallûk ettiği tahakkuk dairelerine sevkolunmak meşruttur. Tetkiki itirazat komisyonları mukarreratını zapta mahsus defter bilûmum heyet tarafından ve mükellefe tebliğ edilecek karar reis tarafından imza ve komisyon mührü resmisi ile temhir olunur.

KIRK YEDİNCİ MADDE — İhbarnamelerde münderiç vergi miktarı itiraz müddetinin inkızası ve indelitiraz tedkiki itirazat komisyonu kararile vacibülifa olur. Temyiz talebi verginin tahsilini tehir etmez.

KIRK SEKİZİNCİ MADDE — Tetkiki itirazat komisyonu birinci kısım mükellefinin beyannamelerini miadında vermemelerinden veya defatirin tutulmamasından veya ademi ibrazından dolayı tahakkuk idaresince resen tesbit olunan kazançlarına müterettip vergiye icra kılınan zamaimi ancak takdir edeceği vergi miktarile mütenasiben tadil ve tahakkuk memurunun yirminci madde mucibince takdirî olarak yaptığı zamaimi ret veya yapmadığı zamaimi mal memurunun itirazı üzerine ilâve edebilir.

KIRK DOKUZUNCU MADDE — Tetkiki itirazat komisyonu birinci kısım mükellefine ait vazifesini iki ay ve ikinci kısım mükellefine ait vazifesini senei maliyeye takaddüm eden mayıs gayesinde ikmale mecburdur.

Miadında ikmal vazife etmeyen komisyon reisi ile mal memurunun vazifede ihmal ve terahi cürmile mesuliyetini talebe Maliye vekili salâhiyettardır.

ELLİNCİ MADDE — Gerek mükellefler, gerek Hazine namına mal memurları tetkiki itirazat komisyonu kararı aleyhine tarihi tebliğden itibaren ve itiraz edilmeyen tarhiyat aleyhine müddeti itirazın inkızasından itibaren sekiz gün zarfında temyizden tetkikat icrası talebinde bulunabilirler. Ancak bu bapta itiraz usule mugayeret veya ahkâmı kanuniyenin ihlâli gibi nukata ve kırk üçüncü maddenin son fıkrasındaki hale maksur olup mesaili takdiriye sari ve verginin tahsiline mâni olmaz.

ELLİ BİRİNCİ MADDE — Tahakkuk idareleri temyiz istidalarını vürutlarından itibaren üç gün zarfında Maliye vekâletinde müteşekkil temyiz komisyonuna irsale mecbur ve teahhürden mesuldür.

ELLİ İKİNCİ MADDE — Temyiz komisyonu, Merkezde ve icabeden mahallerde Maliye vekâletince Maliye vekilinin umuru maliye veya adliyede yüksek me-ratibi ihraz etmiş gayrimuvazzaf ve bitaraf zevattan intihap edeceği bir reis ile ikisi Maliye ve ikisi Ticaret vekâletleri memurinden veya hariçten tefrik oluna-cak dört azadan tereküp eder. Temyiz komisyonu icabına göre taaddüt ettirilebilir. Komisyon reis ve azalarının ücretihuzurları Maliye vekâletince tayin olunur.

ELLİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Temyiz komisyonu tetkikatını birinci kısım mükellefler hakkında kânunuevvel ve ikinci kısım mükellefler de temmuz ayında icraya mübaşeret ve her bir kısmı altı ay zarfında intaç etmekle mükelleftir. Vazifesini miadında ikmal etmeyen komisyon heyeti müteakip senei maliyede aynı vazifeye memur edilemez.

ELLİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Temyiz komisyonu itiraz kararını nakzettiği takdirde esbabı nakziyeyi havi kararı ile beraber evrakı mahallî itiraz komisyonuna iade ve mezkûr komisyon nakza behemehal tebaiyetle noksan muamelâtı kararı temyizi dairesinde ikmal ederek berayi tasdik evrakı yeniden temyiz komisyo-

nuna irsal eyler. Temyiz komisyonu mukarreratının imza ve tarzı tebliğinde itiraz komisyonlarında cari usul aynen me-ridir. İtirazen ikmali muamele neticesinde verginin miktarında bir fark husulü halinde işbu fark mükelleften tahsil veya mükellefe iade olunur.

3 - Verginin suret ve zamanı tahsili, müruru zaman

ELLİ BEŞİNCİ MADDE — İşbu kanun mucibince birinci kısım mükelleflerin tahakkuk eden vergilerinin nısfı senei maliyenin ikinci ayında ve ikinci kısım mükelleflerin senei maliyenin birinci ayında tediye olunur. Birinci kısım mükellefinden beyannamesini vaktinde vermeyenlerden işbu nısf tahakkuk idarelerince resen tebeyyün ettirilen kazanç üzerine matruh vergiye ait ihbarnamenin tebliği ile beraber istifa olunur.

ELLİ ALTINCI MADDE — Verginin ikinci nısfı veya bakiyesi senei maliyenin altıncı ayı zarfında vacibülifa olur. İndelitiraz istinafen tetkiki talep olunan vergilerin ikinci taksiti itiraz kararının tebliğinden evvel tahsil edilmez.

ELLİ YEDİNCİ MADDE — Taksitlerini ve ruhsat veya unvan tezkeresi resmini vakti muayyeninde tesviye etmeyenlerden vergi ve resim yüzde on ilâvesile Tahsili emval kanununa tevfikân tahsil olunur.

ELLİ SEKİZİNCİ MADDE — Devlet, vilâyat, nevahi ve belediyelerle bunlara merbut sınaî ve ticarî müessesata mensup olanların kazanç vergileri mah be-mah maaşlarından tevkif edilmek suretile tahsil olunur. Sene zarfında hizmete alınanlardan geçmiş ayların vergisi aranılmaz.

ELLİ DOKUZUNCU MADDE — Müessesatı ticariye ve sınaie muhasebeleri maddei sabıka mucibince icra eyledikleri her aylık tahsilât resmini ertesi ayın nihayet on beşine kadar mahalleri mal sandıklarına yatırmağa mecburdur. Hilâfına hareket eden muhasebecilerden yatırmağa mecbur oldukları miktari tahsilât yüzde on fazlasile alınır.

ALTMİŞİNCİ MADDE — Kazançları beyanname ile bildirilen hususî şirketler ve ticaretgâhlar ve emsali teşebbüsât müstahdeminine ait olup 58, 59 neu maddeler vechile tahsil ve teslim edilecek olan vergiler mukabilinde muhasebecilere her defasındaki mecmuu teslimatları üzerinden bir esas makbuz verileceği gibi tahsil edilen vergilere mukabil mükelleflere tevzi edilmek üzere esas makbuza müteferri müfredat makbuzları da verilir.

ALTMİŞ BİRİNCİ MADDE — Vergi ile mükelelfiyeti icap eden teşebbüsâtı terk veya âhara devreden veya teşebbüste devam ederken vefatı vukubulan birinci kısma dahil bilûmum mükellefin ile ikinci kısma dahil mukim mükelleflerin geçmiş seneye nazaran tahakkuk etmiş vergileri terki ticaret veya vefat ettiği sene zarfındaki müddeti ticaretine nazaran tahakkuk edecek vergileri taksit kaydine riayet edilmeksizin defaten kendileirnden veya terekesinden tahsil olunur ve âhara devir halinde devren almayanlar mesulü bilmal olur.

ALTMİŞ İKİNCİ MADDE — İkinci kısımda dahil bilûmum seyyar erbabı ticaret ve sanat ve mesainin birinci taksit müddetinden evvel terki ticaret ve sanat etmeleri veya vefatları halinde mütehakkik vergileri kâmilen ve mezkûr taksitin hululünden sonra terki ticaret ve sanat halinde yalnız ikinci nısıfları terkin olunur. Ancak keyfiyetin taksit müddetlerinin hululünden evvel tahriren tahakkuk idarelerine ihbarı şarttır.

ALTMİŞ ÜÇÜNCÜ MADDE — Tahakkuk idareleri, tahakkuk teftiş memuru ve Maliye müfettişleri bir senei maliyeyeait kazanç vergisine müteferri muamelât ifa ve vergisi tahsil olunduktan sonra gerek senesi zarfında gerek senei müteakibede vukubulacak her hangi bir ihbar üzerine veya suveri saire ile mükellefin kazancı noksan tebeyyün ve vergisi noksan tahakkuk ettirildiği hakkında malûmat ve delâili cedideye desteres olunca yeniden tahkikata şüru ederek işbu noksanı ikmale ve bunu teminen mükelleften her türlü kuyut ve vesaik ve malûmatı talebe salâhiyettardır. Ancak bir senei maliyenin inkızasından itibaren üç sene müdurundan sonra hiç bir mükellef mezkûr seneye ait kazanç vergisinin noksanı bahanesile muahaze ve takip edilemez. Bu suretle meydana çıkarılan fazla kazançlar hakkında bidayeten kazançların tebeyyün ve verginin tahakkuk ve tahsilinde cari usul ve merasim aynen meri olur. İkmali noksan için matruh vergiler dahi yüzde yirmi fazlasile tahsil olunur. Ancak mükellef noksanii tahakkukun bir sehivden mümbais olduğunu görüp memurini müteallikasınca teşebbüs vukuundan evvel bizzat ihbarı keyfiyet eylediği halde yüzde yirmi zam tatbik edilmez.

ALTMİŞ DÖRDÜNCÜ MADDE — Senei maliyenin hitamından itibaren üç sene zarfında tahakkuk ettirilmeyen ve müddeti mezkûre zarfında tahakkuk ettirilip senei maliyenin inkızasından itibaren on sene zarfında tahsil edilemeyen kazanç vergisi müruru zamana uğrayarak terkin olunur.

4 - *Ahkâmı müteferrika ve cezaiye*

ALTMİŞ BEŞİNCİ MADDE — Kazançları üzerinden vergi tarholunan müessesat ve şirketlerin kendi ümuru için kullandıkları vesaiti nakliyyeye ayrıca vergi tarhedilmeyip müessesatı mezkûre emrinde kullanıldıkça muteber olmak üzere yetlerine meccanî tezkere ita olunur. Tezkeresiz olan ve tezkeresi olduğu halde müessesat umuru haricinde kullanılan vesaiti nakliyye ashabı hakkında otuz birinci madde mucibince tarholunacak vergi iki kat olarak tahsil olunur.

ALTMİŞ ALTINCI MADDE — Kazançlarını beyanname ile ihbara mecbur olan birinci kısma dahil mükellefin işbu kanunun mevkii tatbika vazolunduğu tarihten itibaren kâtibî adilden veya ticaret odalarından musaddak ve lisans resmî ile muharrer olmak üzere Ticaret kanunu mucibince tutacakları defatire muamelâtı meslekiyelerinin bilcümle netayici maliyesini kayde mecburdurlar. Hilâfına hareketi tebeyyün edenler hakkında vergiye ilâve olunacak zamaimden başka on liradan yüz liraya kadar cezai naktî hüküm ve tekerrürü halinde bu ceza tazif olunur. İki sene zarfında aynı halin vukuu tekerrürden maduttur.

ALTMİŞ YEDİNCİ MADDE — İşbu kanun mucibince vergi tarhi ile mükellef muvazzaf memurun ve matruh vergileri itirazen veya temyizen tetkik eden komisyonlar azaları hasbelvazife muttali olacakları esrarı ticariyyeyi başkalarına ifşa etmemekle mükelleftirler. Hilâfında hareketi sabit olanlar yüz liradan beş yüz liraya kadar cezai naktî ile beraber bir haftadan üç aya kadar hapis ile mücazat olunur. Muvazzaf memurların işbu cürmü tekerrür ettiği halde bir daha hizmeti Devlette stihdam olunmazlar.

ALTMİŞ SEKİZİNCİ MADDE — Kazanç vergisini miadı mukannende ve kanuna muvafık surette tarheyedikleri indetteftiş tebeyyün eden tahakkuk memurlarile tazifei teftişiyelerini hüsnü ifa eyledikleri sabit olan kontrol memurlarına maliye müfettişlerinin gösterecekleri lüzum üzerine maatahsisatı fevkalâde iki maaşa karar ikramiye ita olunur.

ALTMİŞ DOKUZUNCU MADDE — İşbu kanunda münderiç bilûmum mevaddı cezaiye mahalleri sulh mahkemeleri veya makamına kaim mahkemelerce tahti hükme alınır.

YETMİŞİNCİ MADDE — İşbu kanunda münderiç tahakkuk idareleri tabirinden maksat ayrıca varidat tahakkuk teşkilâtı olan yerlerde tahakkuk şubeleri, tahakkuk teşkilâtı olmayan yerlerde varidat idareleri veya vergi memurluklarıdır.

Maddei muvakkate

YETMİŞ BİRİNCİ MADDE — İşbu kanun ahkâmı birinci kısma dahil mükellefinden eshamlı ve limitet ve ticarî mahiyette olan kooperatif şirketler, merkezleri memaliki ecnemiyede bulunan şirketlerin şube ve acentaları ve beyanname esasına müsteniden vergiye tâbi tutulan memurin ve müstahdemin ve ikinci kısma dahil olan bilûmum mükellefin hakkında 1926 senei malisinden itibaren aynen tatbik olunur.

Bunların haricinde kalan ve beyanname usulüne tâbi olan mükellefin beyannamelerini vermedikleri takdirde 1341 senesinde verdikleri temettü vergisinin üç mislini, 1926 senesinde de tediye mecburdurlar ve bu gibilerin ruhsat veya unvan tezkeresi resmi 38 nci madde mucibince istifa edilir.

YETMİŞ İKİNCİ MADDE — 30 teşrinisani 1330 tarihli temettü vergisi kanunu muvakkat ile bilûmum müzeyyelât ve tadilâtı ve harp vergisi hakkındaki 5 ağustos 1328 tarihli kanun ile tadilâtı ve temettü vergisine müteallik olarak kavanini sairede mevcut ve işbu kanuna muhalif bulunan ahkâm mülğadır.

YETMİŞ ÜÇÜNCÜ MADDE — İşbu kanunun icrasına Adliye, Dahiliye, Maliye ve Ticaret vekilleri memurdur.

27 şubat 1926

<i>Cümhuriyet Riyasetine tebliği</i>	:	28 - II - 1926 tarih ve 1/736 No. lu tezkere ile
<i>Berayi neşir ve ilân kanununun Başvekâlete tebliğ edildiğini müşir Cümhuriyet Riyasetinden mevnut tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	2 - III - 1926 ve 4/214
<i>Müzakeratı ihtiva eden zabıt ceridelerinin cilt ve sayfası</i>	:	Cilt Sayfa
	:	19 71,78
	:	20 223
	:	21 258,319,341:363
	:	22 4:37,43,66,78:91:98:122,143,161,336:
	:	340,350,355:357,361,368,378,384:
	:	390,413:415
<i>İşbu kanunun alâkadar olduğu diğer kanunların numaraları</i>	:	24,883,926,927,1038